



പിരിയോഡ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ ബണ്ട് നിർമ്മാണം
വർക്ക് കോഡ് : 1601005004/NIC/621175

അദ്ധ്യായം

5

രജിസ്ട്രേഷനും തൊഴിലും

രജിസ്ട്രേഷനും തൊഴിലും

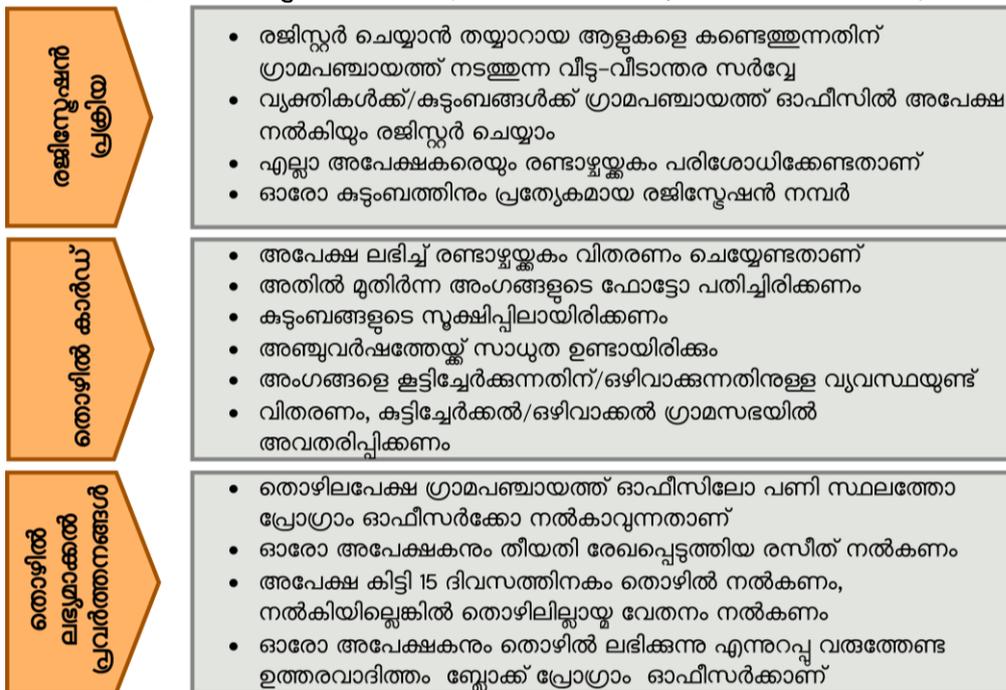
നിയമത്തിന് കീഴിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ ചെയ്യപ്പെടാൻ താല്പര്യമുള്ളതും എന്നാൽ വിട്ടുപോയതുമായ അർഹരായ കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനായുള്ള വീടു-വീടാനന്തരസർവ്വേ പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ഒന്നും തന്നെ നടത്തിയില്ല. തൊഴിൽ കാർഡുകൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് 15 ദിവസം സമയപരിധി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നെങ്കിലും, തൊഴിൽ കാർഡുകൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് 264 ദിവസം വരെ കാലതാമസം വരുത്തിയതായി ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. തൊഴിൽ കാർഡിനുള്ള അപേക്ഷ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ തീയതി കുറിച്ച രസീതുകൾ നിർബന്ധമായും നൽകണമെന്നുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും, പരിശോധിച്ച 24 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഏഴെണ്ണത്തിൽ തീയതി കുറിച്ച രസീതുകൾ നൽകിയിരുന്നില്ല. എംജിഎൻആർഇജി നിയമം ലംഘിച്ചുകൊണ്ട്, “ജോലി ചെയ്യാൻ തയ്യാറല്ല” എന്ന കാരണം പറഞ്ഞ് പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ 14,353 തൊഴിൽ കാർഡുകൾ നീക്കം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. 2020-21 മാധ്യമ താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ 2023-24ൽ ജോലിക്കുള്ള ആവശ്യപ്പെടൽ 14 ശതമാനം കുറഞ്ഞതായി ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. ജോലി ആവശ്യപ്പെടൽ കുറഞ്ഞതിന്റെ ഫലമായി, 2021-22 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തിഗത തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ ആറ് ശതമാനമായി കുറഞ്ഞു. സജീവമായ തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ/തൊഴിലാളികളുടെ കുറഞ്ഞ ശതമാനം, ഫലപ്രദമല്ലാത്ത ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങളിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുകയും ഗുണഭോക്താക്കളിൽ അവകാശങ്ങളെ കുറിച്ചുള്ള കുറഞ്ഞ അവബോധത്തിന് കാരണമാകുകയും ചെയ്യുന്നു. പരിശോധിച്ച ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിൽ 100 ദിവസവും അതിൽ കൂടുതലും തൊഴിൽ ലഭിച്ചത് 19 ശതമാനം മുതൽ 58 ശതമാനം വരെ കുടുംബങ്ങൾക്കായിരുന്നു. സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് ലഭിച്ച തൊഴിൽ ശതമാനം, 24.88 ശതമാനം (2019-20) മുതൽ 69.47 ശതമാനം (2022-23) വരെ ആയിരുന്നു. പരിശോധിച്ച 24 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ 13 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ, തൊഴിലിനുള്ള അപേക്ഷ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ തൊഴിലന്വേഷകന് തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകുകയുണ്ടായില്ല. തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകാതിരുന്നത്, നിർദ്ദിഷ്ട സമയത്തിനുള്ളിൽ ജോലി ലഭ്യമാക്കുന്നു എന്നുറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള നിർബന്ധിത സുതാര്യതാ വ്യവസ്ഥയുടെ ലംഘനമായിരുന്നു.

5.1 രജിസ്ട്രേഷനും തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ വിതരണവും

എംജിഎൻആർഇജിഎസ്സിന് കീഴിൽ ഗുണഭോക്താവിന്റെ അവകാശമായ 100 തൊഴിൽദിനങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള ആദ്യപടി, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ കുടുംബങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ ആയിരുന്നു. എംജിഎൻആർഇജി നിയമമനുസരിച്ച്, അനുയോജ്യമായ അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തിയതിനു ശേഷം കുടുംബങ്ങളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത്, തൊഴിൽ കാർഡ് നൽകുക എന്നത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ കർത്തവ്യമായിരുന്നു. തൊഴിൽ കാർഡിനുള്ള അപേക്ഷ വെള്ളക്കടലാസിൽ തയ്യാറാക്കി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിനു നൽകുകയോ വ്യക്തിക്ക് നേരിട്ടു ഹാജരായി വാക്കാൽ അഭ്യർത്ഥന നടത്തുകയോ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. അപേക്ഷ ലഭിച്ച് 15 ദിവസത്തിനകം ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് തൊഴിൽ കാർഡ് വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

കുടുംബങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ പ്രക്രിയ, തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ വിതരണം, തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കൽ എന്നിവയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ചാർട്ട് 5.1ൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു:

ചാർട്ട് 5.1 : രജിസ്ട്രേഷൻ പ്രക്രിയയും, തൊഴിൽ കാർഡും, തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കലും



(ഉറവിടം : എംജിഎൻആർഇജിഎ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ, 2013)

പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ രജിസ്ട്രേഷൻ പ്രക്രിയയുടെയും തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കിയതിന്റെയും സൂക്ഷ്മ പരിശോധന, താഴെപ്പറയുന്നവ വെളിപ്പെടുത്തി:

5.1.1 വീടു-വീടാന്തര സർവ്വേ നടത്താതിരുന്നത്

വീടു പോയതും എന്നാൽ നിയമം പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ താലപര്യമുള്ളതുമായ, അർഹരായ കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്താൻ ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും വർഷംതോറും ഒരു വീടു-വീടാന്തര സർവ്വേ നടത്തണമെന്ന് പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ, 2013ന്റെ ഖണ്ഡിക 3.1(ii)ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. സർവ്വേ സംഘത്തിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അംഗങ്ങൾ, ഗ്രാമതല സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി, എസ്സി/എസ്ടി അംഗങ്ങൾ, എസ്എച്ച്ജി നേതാക്കൾ, അംഗൻവാടി തൊഴിലാളികൾ, ആശമാർ മുതലായവർ പങ്കാളികളാവുകയോ/ഉൾപ്പെടുകയോ വേണമായിരുന്നു. അഗതികൾ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ, ആദിമ ഗോത്രവിഭാഗങ്ങൾ, നാടോടിഗോത്രവിഭാഗങ്ങൾ, എസ്സി/എസ്ടി വിഭാഗങ്ങൾ മുതലായ, പിന്നോക്ക ജനവിഭാഗങ്ങളിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ വിശേഷാൽ പരിശ്രമം നടത്തേണ്ടതാണ്. അർഹരായ കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനു പുറമേ, രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത കുടുംബങ്ങളിലെ വ്യക്തികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ പരിശോധിക്കുകയും എംഐഎസ്സിലെ വിശദാംശങ്ങളുമായി ഒത്തു നോക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ഒന്നും തന്നെ 2019-20 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ വീടു-വീടാന്തര സർവ്വേ നടത്തിയിരുന്നില്ല എന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. കൂടാതെ, വീടു-വീടാന്തര സർവ്വേ നടത്താൻ എംജിഎൻആർഇജിഎസ് സ്റ്റേറ്റ് മിഷൻ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളൊന്നും തന്നെ നൽകിയില്ല. വീടു-വീടാന്തര സർവ്വേയുടെ അഭാവത്തിൽ, രജിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെടാൻ താൽപര്യമുള്ള, അർഹരായ എല്ലാ കുടുംബങ്ങളും പിന്നോക്ക ജനവിഭാഗങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തപ്പെട്ടു എന്നുറപ്പുവരുത്തുവാൻ കഴിയാതെ വരുകയും, ഇത് പദ്ധതിയുടെ അടിസ്ഥാനപരമായ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളെ പരാജയപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

ഓഡിറ്റിന്റെ നിരീക്ഷണം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും ഉചിതമായ തിരുത്തൽ നടപടികൾ എടുക്കുമെന്നും സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ).

5.1.2 തൊഴിൽ കാർഡുകൾ വിതരണം ചെയ്തതിലെ കാലതാമസം

പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച്, അപേക്ഷകിട്ടി 15 ദിവസത്തിനകം ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് തൊഴിൽ കാർഡ് വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. തൊഴിൽ കാർഡിനുള്ള അപേക്ഷ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകേണ്ടതാണെന്ന് എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിലെ ഷെഡ്യൂൾ II നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും പരിശോധിച്ച 24 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഏഴെണ്ണത്തിലും¹¹ തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകിയിരുന്നില്ലെന്ന് ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി. തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകളുടെ അഭാവത്തിൽ 15 ദിവസത്തെ നിർദ്ദിഷ്ട കാലയളവിനുള്ളിൽ തന്നെ തൊഴിൽ കാർഡുകൾ വിതരണം ചെയ്തിരുന്നു എന്നത് ഓഡിറ്റിൽ ഉറപ്പുവരുത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

2021-22 മുതൽ 2023-2024 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ ഒൻപത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ലഭിച്ച അപേക്ഷകളുടെയും വിതരണം ചെയ്ത തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകളുടെയും പരിശോധനയിൽ, തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ അപേക്ഷ ലഭിച്ചപ്പോൾ ഈ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ തീയതി കുറിച്ച രസീതുകൾ ഫ്രണ്ട് ഓഫീസ് വഴി വിതരണം ചെയ്തിരുന്നെങ്കിലും, അക്കാര്യം എംഐഎസ്സിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയത്, അപേക്ഷ ലഭിച്ച തീയതിയേക്കാൾ മൂന്നു മുതൽ 249 ദിവസം വരെ കഴിഞ്ഞാണ് എന്നു വെളിപ്പെടുത്തുന്ന അപേക്ഷ ലഭിച്ച യഥാർത്ഥ തീയതിയിൽ നിന്നും തൊഴിൽ കാർഡ് വിതരണം ചെയ്ത തീയതി വരെയുള്ള കാലതാമസം മൂന്ന് മുതൽ 264 ദിവസം വരെ ആയിരുന്നു. ഈ തൊഴിൽ കാർഡുകൾ സംബന്ധിച്ച് എംഐഎസ്സിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരുന്ന കാലതാമസം, പൂജ്യം മുതൽ 204 ദിവസം വരെ ആയിരുന്നെന്ന് ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി. വിശദാംശങ്ങൾ **അനുബന്ധം 5.1**ൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. എംഐഎസ്സിൽ കാലതാമസം സൂചിപ്പിക്കുന്നത് മറികടക്കുന്നതിന് പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ എംഐഎസ്സിൽ പിന്നീടുള്ള തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയതായി ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷിച്ചു.

നൽകിയ തൊഴിൽ കാർഡിന്റെ തീയതി എംഐഎസ്സിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്, എംഐഎസ്സിൽ പ്രിന്റ് ചെയ്യാനുള്ള കമാൻഡ് കൊടുക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണെന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ). സംസ്ഥാനത്ത് ഫിസിക്കൽ തൊഴിൽ കാർഡുകൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നത് എംഐആർഡിയുടെ നിർദ്ദേശത്തെ തുടർന്നാണ്. എംഐഎസ്സിൽ പ്രിന്റ് ഓഫ്ഷൻ നൽകുന്നതിന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തു ഉദ്യോഗസ്ഥർ മറന്നു പോയാൽ, തൊഴിൽ കാർഡ് നൽകിയിട്ടില്ല എന്നു എംഐഎസ്സിൽ കാണിക്കും. ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷണം ശ്രദ്ധയിൽ എടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നും ഭാവിയിൽ ആവർത്തിക്കാതിരിക്കാൻ ഉചിതമായ തിരുത്തൽ നടപടി എടുക്കുമെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു.

തൊഴിൽ കാർഡിനുള്ള അപേക്ഷ, എംഐഎസ്സിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്താൽ മാത്രമേ ഗുണഭോക്തൃ രജിസ്ട്രേഷൻ പ്രക്രിയ എംഐഎസ്സിൽ ആരംഭിക്കാൻ കഴിയൂ എന്നതിനാൽ, സർക്കാർ മറുപടി നിലനിൽക്കുന്നതല്ല. എംഐഎസ്സിൽ തൊഴിൽ കാർഡ് അപേക്ഷകൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിൽ വന്ന 249 ദിവസം വരെയുള്ള കാലതാമസം തൊഴിൽ കാർഡുകൾ വിതരണം ചെയ്തതിലെ കാലതാമസത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

5.1.3 തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ ക്രമരഹിതമായ റദ്ദാക്കൽ

2013-ലെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രസർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള വാർഷിക മാസ്റ്റർ സർക്കുലറുകൾക്കും അനുസൃതമായി, പതിവു രീതിയിലും പ്രത്യേകിച്ച് ജോലി ആവശ്യപ്പെട്ടില്ല അല്ലെങ്കിൽ തൊഴിൽ/ജോലിക്ക് ഹാജരായില്ല തുടങ്ങിയ കാരണങ്ങളാൽ തൊഴിൽ കാർഡ് റദ്ദാക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല. തൊഴിൽ കാർഡുകൾ റദ്ദാക്കാൻ കഴിയുന്നത് (i) കുടുംബം നഗരമേഖലകളിലേക്കോ/മറ്റൊരു ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലേക്കോ സ്ഥിരമായി താമസം മാറ്റുന്നു (ii) തൊഴിൽ കാർഡ് ഇരട്ടിപ്പാണെന്നു തെളിയുന്നു അല്ലെങ്കിൽ (iii) കെട്ടിച്ചമച്ച രേഖകളുടെ

¹¹ ചിറയിൻകീഴ്, വെള്ളനാട്, അഗളി, പുതുർ, അകത്തേത്തറ, പുതുപ്പരിയാരം, പടന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ

അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് അത് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തത്, എന്നീ സാഹചര്യങ്ങളിൽ മാത്രമാണ്. തൊഴിൽ കാർഡുകൾ റദ്ദാക്കുന്നതിനു മുൻപ്, പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർമാർ, വസ്തുതകൾ സ്വതന്ത്രമായി പരിശോധിക്കുകയും ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തികൾക്ക് കാരണം ബോധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരം നൽകുകയും വേണം. റദ്ദാക്കിയ എല്ലാ തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെയും പട്ടിക പരസ്യപ്പെടുത്തുകയും ഗ്രാമസഭയിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണം. പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ, റദ്ദാക്കിയ തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ സൂക്ഷ്മ പരിശോധന, താഴെപ്പറയുന്നവ വെളിപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി:

- (i) പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ റദ്ദാക്കിയ 17,879 തൊഴിൽ കാർഡുകളിൽ 14,353 തൊഴിൽ കാർഡുകൾ (80.28 ശതമാനം) റദ്ദാക്കിയത് “ജോലി ചെയ്യാൻ തയ്യാറല്ല” എന്ന കാരണം പറഞ്ഞാണ്. കൂടാതെ, റദ്ദാക്കിയ കാർഡുകളുടെ പട്ടിക ഗ്രാമസഭയിൽ ഹാജരാക്കിയതുമില്ല. ഇത് തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ റദ്ദാക്കലിന് നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്ന വ്യവസ്ഥകളുടെയും നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന നടപടി ക്രമത്തിന്റെയും ലംഘനമായിരുന്നു.
- (ii) റദ്ദാക്കിയ തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ എംഐഎസ്സിൽ ലഭ്യമായിരുന്നില്ലെന്ന് ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി. അങ്ങനെ സുതാര്യതയും ഉത്തരവാദിത്തവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് റദ്ദാക്കിയ കാർഡുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ പൊതു മണ്ഡലത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന ആവശ്യം നിറവേറ്റപ്പെട്ടില്ല.
- (iii) റദ്ദാക്കിയ തൊഴിൽ കാർഡുകൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ സ്റ്റേറ്റ് മിഷൻമാത്രമേ കഴിയുമായിരുന്നുള്ളൂ. റദ്ദാക്കിയ കാർഡുകൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ ജെപിസി സമർപ്പിച്ച അപേക്ഷയിൽ തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ റദ്ദാക്കലിന്/പുനഃസ്ഥാപിക്കലിന് ഒരു കാരണവും സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നില്ലെന്ന് പുനഃസ്ഥാപിച്ച തൊഴിൽ കാർഡുകളുടെ സൂക്ഷ്മപരിശോധന വെളിപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. റദ്ദാക്കിയ തൊഴിൽ കാർഡുകൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനു മുൻപ്, സ്റ്റേറ്റ് മിഷൻ, പുനഃസ്ഥാപിച്ചതിന്റെ/ റദ്ദാക്കിയതിന്റെ കാരണത്തിന്റെ ഉചിതമായ പരിശോധന നടത്തി ഉറപ്പാക്കിയിരുന്നില്ലെന്ന് ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷിച്ചു. ഒരിക്കൽ പുനഃസ്ഥാപിച്ച് കഴിഞ്ഞാൽ, പുനഃസ്ഥാപിച്ചതിന്റെയും റദ്ദാക്കിയതിന്റെയും തീയതി എംഐഎസ്സിൽ കാണിക്കുകയില്ല, കാർഡ് എംഐഎസ്സിൽ ഒരിക്കലും റദ്ദാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്ന തോന്നലാണ് ഇത് അവശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. ഇത് ശരിയായ അംഗീകാരം ഇല്ലാതെ റദ്ദാക്കപ്പെട്ട കാർഡുകൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനും തൊഴിൽ കാർഡിന്റെ നിയമവിരുദ്ധമായ ഉപയോഗത്തിനും ഇടവരുത്താം.

തൊഴിൽ കാർഡ് റദ്ദാക്കിയത് തെറ്റായിപ്പോയെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞു കഴിയുമ്പോഴാണ് തൊഴിൽ കാർഡ് പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ ജില്ലകളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്നത് എന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ). പദ്ധതിക്കകീഴിൽ തൊഴിൽ ലഭിക്കുക എന്ന തൊഴിലാളികളുടെ അവകാശം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി തൊഴിലാളികൾക്ക് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ ജില്ലകളിൽ നിന്നുള്ള അപേക്ഷകൾ സ്റ്റേറ്റ് മിഷനിൽ സത്വരമായി പരിശോധിച്ചു നടപടിയെടുക്കുന്നു.

തൊഴിൽ കാർഡുകൾ തെറ്റായും, ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തികളുമായി പരിശോധിക്കാതെയുമാണ് റദ്ദാക്കിയതെന്ന ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തലിനെ സാധൂകരിക്കുന്നതാണ് സർക്കാർ മറുപടി.

5.2 തൊഴിൽ സൃഷ്ടിക്കൽ

അവിദഗ്ദ്ധ കായിക ജോലി ഏറ്റെടുക്കാൻ സമ്മതമുള്ള പ്രായപൂർത്തിയായ അംഗങ്ങളടങ്ങിയ ഓരോ കുടുംബത്തിനും, ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം 100 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ നിയമം ഉറപ്പു നൽകുന്നു. 2019-20-മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് എംജിഎൻആർഇജി പദ്ധതിക്ക് കീഴിൽ ആവശ്യപ്പെടുകയും ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്ത തൊഴിലിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ **പട്ടിക 5.1ൽ** നൽകിയിരിക്കുന്നു.

പട്ടിക 5.1: എംജിഎൻആർഇജിഎസ്സിന കീഴിൽ ആവശ്യപ്പെടുകയും ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്ത തൊഴിലിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ

വിവരങ്ങൾ	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
ആകെ വിതരണം ചെയ്ത തൊഴിൽ കാർഡുകൾ (ലക്ഷത്തിൽ)	36.41	39.00	40.97	41.03	39.74
തൊഴിൽ ആവശ്യപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങൾ (ലക്ഷത്തിൽ)	15.92	17.65	17.47	16.31	15.22
തൊഴിൽ ലഭിച്ച കുടുംബങ്ങൾ (ലക്ഷത്തിൽ)	14.39	16.17	16.45	15.51	14.69
സൃഷ്ടിച്ച മൊത്തം വ്യക്തി ദിനങ്ങൾ (ലക്ഷത്തിൽ)	802.30	1023.00	1059.66	965.78	994.59
ഒരു കുടുംബത്തിലെ വ്യക്തി ദിനങ്ങൾ	55.75	63.27	64.42	62.27	67.71
100 ദിവസം തൊഴിൽ ലഭ്യമായ കുടുംബങ്ങൾ (ലക്ഷത്തിൽ)	2.51	4.70	5.13	4.50	5.69

(ഉറവിടം : വകുപ്പിൽ നിന്നും എംഐഎസ് ഡാറ്റയിൽ നിന്നും ലഭിച്ച വിവരങ്ങൾ)

രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത കുടുംബങ്ങളിൽ പകുതിപോലും 2019-20 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ തൊഴിൽ ആവശ്യപ്പെട്ടില്ലെന്ന് മുകളിലെ ഡാറ്റ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. 2020-21 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ തൊഴിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിൽ 13.77 ശതമാനം കുറവുണ്ടായതായി ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. തൊഴിൽ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിൽ കുറവ് വന്നതിന്റെ ഫലമായി 2021-22 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട തൊഴിലിന്റെ വ്യക്തിദിനങ്ങൾ, ആറ് ശതമാനം കുറവുണ്ടായി.

പരിശോധിച്ച ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിൽ ഒന്ന് മുതൽ 30 ദിവസം വരെ തൊഴിൽ ലഭ്യമായ കുടുംബങ്ങളുടെ ശതമാനം ഒമ്പത് മുതൽ 33 വരെ ആയിരുന്നെന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. 17 ശതമാനം മുതൽ 26 ശതമാനം വരെ കുടുംബങ്ങൾക്ക് 71 മുതൽ 99 വരെ ദിവസങ്ങളിലേക്ക് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കിയിരുന്നു. അതേസമയം 19 ശതമാനം മുതൽ 58 ശതമാനം വരെ കുടുംബങ്ങൾക്ക് 100 ദിവസത്തിലും അതിൽ കൂടുതലും കാലയളവിലേക്ക് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കുകയുണ്ടായി.

എല്ലാ സാമ്പത്തിക വർഷവും, എല്ലാ പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്കും 100 ദിവസത്തെ തൊഴിൽ അധികമായി നൽകുന്ന സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ട്രൈബൽ പ്ലസ് പദ്ധതി ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും അട്ടപാടി ട്രൈബൽ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിൽ 58 ശതമാനം കുടുംബങ്ങൾക്ക് മാത്രമേ 100 ദിവസത്തെ തൊഴിൽ രേഖപ്പെടുത്താൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂവെന്ന് ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷിച്ചു.

5.2.1 ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കുള്ള തൊഴിൽ

ഭിന്നശേഷിക്കാരായ എല്ലാ വ്യക്തികളെയും മറ്റ് ദുർബ്ബലരായ വ്യക്തികളെയും (നാടോടി ഗോത്രവിഭാഗങ്ങൾ, എച്ച്ഐവി പോസിറ്റീവ് വ്യക്തികൾ, അഭ്യന്തരമായി കൂടിയിറക്കപ്പെട്ട വ്യക്തികൾ മുതലായവർ) കണ്ടെത്തുന്നതിന് ഒരു പ്രത്യേക ഡ്രൈവ് നടത്തുന്നതിനും, അവർ ഉൾപ്പെടുന്ന ഓരോ കുടുംബത്തിനും 100 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ ഒരു നിശ്ചിത സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും 2013-ലെ പ്രവർത്തനമാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങളും ആവശ്യകതകളും സംരക്ഷിക്കാനും അവരെ എംജിഎൻആർഇജിഎ പ്രവൃത്തികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനും സാധ്യമായ സാഹചര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും മാത്രമായി ഓരോ ജില്ലയിലും ഒരു കോ-ഓർഡിനേറ്റർ (ദുർബ്ബലവിഭാഗങ്ങൾ) എന്ന നിലയിൽ ഒരു ഓഫീസറെ സംസ്ഥാന സർക്കാർ നിയോഗിക്കണമെന്ന് ഖണ്ഡിക 9.2.2ൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്നു. കോ-ഓർഡിനേറ്റർ (ദുർബ്ബലവിഭാഗങ്ങൾ) ബ്ലോക്ക്/ഗ്രാമപഞ്ചായത്തല ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരു പ്രതിമാസ യോഗം നടത്തുകയും ഡിപിസിക്ക് പ്രതിമാസ, ത്രൈമാസ പുരോഗതി റിപ്പോർട്ടുകൾ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് ലഭ്യമാക്കിയ തൊഴിലിന്റെ ശതമാനം, രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ 24.88 ശതമാനം (2019-20) മുതൽ 69.47 ശതമാനം (2022-23) വരെയായിരുന്നു. വിശദാംശങ്ങൾ പട്ടിക 5.2ൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

പട്ടിക 5.2: ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് ലഭ്യമാക്കിയ തൊഴിലിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ

വർഷം	രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ എണ്ണം	ജോലി ചെയ്ത ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ എണ്ണം	സംസ്ഥാന തലത്തിലെ ശതമാനം	ജോലി ചെയ്ത വ്യക്തികൾക്കു ലഭ്യമാക്കിയ ശരാശരി തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ
2019-20	7867	1957	24.88	51
2020-21	4780	2238	46.82	62
2021-22	4561	2735	59.96	60
2022-23	3826	2658	69.47	57
2023-24	3867	2563	66.28	62

(ഉറവിടം : എൻആർഇജിഎ സോഫ്റ്റ് എംഐഎസ് റിപ്പോർട്ട് ആർ 5.12)

ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് ലഭ്യമാക്കിയ തൊഴിൽ ദിനങ്ങളുടെ ശരാശരി എണ്ണം 51 ദിവസം മുതൽ 62 ദിവസം വരെ ആയിരുന്നു എന്നു കാണപ്പെട്ടു. ഭിന്നശേഷിക്കാരെയും മറ്റ് ദുർബലവ്യക്തികളെയും കണ്ടെത്തുന്നതിന്, പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഒരു പ്രത്യേക ഡ്രൈവ് നടത്തിയില്ല എന്നത് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. എന്നുമാത്രമല്ല, സംസ്ഥാനത്തെ ഒരു ജില്ലയിലും കോ-ഓർഡിനേറ്ററെ (ദുർബല വിഭാഗങ്ങൾ) നിയോഗിച്ചില്ല.

ഈ പദ്ധതി ആവശ്യാധിഷ്ഠിതമായിരുന്നു എന്നും കാലാവസ്ഥ, തൊഴിലാളികളുടെ ആരോഗ്യസ്ഥിതി, മറ്റ് തൊഴിലവസരങ്ങളുടെ ലഭ്യത മുതലായവയ്ക്ക് അനുസൃതമായി, തൊഴിലിനുള്ള ആവശ്യം വ്യത്യസ്തപ്പെടാം എന്നും അതിനാൽ, അവരുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല എന്നും സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ). എന്നിരുന്നാലും, പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ ജോലിചെയ്യുവാൻ സമ്മതമുള്ള എല്ലാ കുടുംബങ്ങൾക്കും തൊഴിൽ ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്താൻ സംസ്ഥാനം ആത്മാർത്ഥമായ പരിശ്രമങ്ങൾ നടത്തുകയാണെന്നും ദേശീയ തലത്തിൽ 100 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിൽ സംസ്ഥാനം താരതമ്യേന മെച്ചപ്പെട്ട നിലയിലാണെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു. ദുർബലവിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള തൊഴിൽ സംബന്ധിച്ച്, ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധകൊടുത്തിരുന്നു എന്നും, പദ്ധതി അവർക്ക് കൂടുതൽ പ്രയോജനകരമാകുന്നു എന്നുറപ്പുവരുത്താൻ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നു എന്നും പ്രസ്താവിച്ചു.

പദ്ധതി ആവശ്യാധിഷ്ഠിതമാണെങ്കിലും, ഭിന്ന ശേഷിക്കാർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവിധ ജനവിഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ആവശ്യം വിലയിരുത്തുന്നതിനും ക്ഷണിക്കുന്നതിനുമുള്ള ബേസ്ലൈൻ സർവ്വേ, പ്രത്യേക ഡ്രൈവുകൾ/പ്രത്യേക റോസ്ഗാർ ദിവസ്, ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങൾ മുതലായവയുടെ അഭാവത്തിൽ എല്ലാവരുടെയും ജോലിക്കായുള്ള ആവശ്യം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു എന്നുറപ്പുവരുത്താൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് ഓഡിറ്റ് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ദുർബലവിഭാഗങ്ങളുടെ തൊഴിൽ സംബന്ധിച്ച്, പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖകളിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിരുന്നതുപോലെ, പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങളും ആവശ്യകതകളും നിറവേറ്റുന്നതിനായി ഒരു കോ-ഓർഡിനേറ്ററെ (ദുർബല വിഭാഗങ്ങൾ) നിയമിക്കാതിരിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് സർക്കാരിന്റെ മറുപടിയിൽ പരാമർശമില്ല.

ശിപാർശ 8: എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിൽ നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ വേതനത്തോടുകൂടിയ 100 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ എന്ന ഉറപ്പ് കൈവരിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

5.2.2 തൊഴിൽ ആവശ്യപ്പെട്ട തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീത്

2013-ലെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡിക 2.1.1 (iii) അനുസരിച്ച്, തൊഴിലിനുള്ള അപേക്ഷ ലഭിക്കുമ്പോൾ, തൊഴിലന്വേഷകന് തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീത് നൽകേണ്ടതാണ്. തൊഴിലിനായി സാധ്യതയുള്ള അപേക്ഷകൾ സ്വീകരിക്കാനും അപേക്ഷകന് തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീത് നൽകാനും ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ ബാധ്യസ്ഥനാണ്. തൊഴിലപേക്ഷകൾ സ്വീകരിക്കാനും തീയതി കുറിച്ച രസീതുകൾ നൽകാനും വിസമ്മതിക്കുന്നത് എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിലെ 25-ാം വകുപ്പിന്റെ ലംഘനമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.

പരിശോധിച്ച 24 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ 13 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ, തൊഴിലപേക്ഷ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ വേതനാനവേഷകന് തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകിയിരുന്നില്ല. ഗ്രൂപ്പ് ആവശ്യത്തിനുപോലും വ്യക്തിഗത രസീതുകൾ നൽകണമെന്ന് പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നെങ്കിലും, പരിശോധിച്ച 11 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകിയെങ്കിലും, ഗ്രൂപ്പായി തൊഴിലപേക്ഷ ലഭിച്ചപ്പോൾ, വ്യക്തിഗത രസീതുകൾ നൽകുന്നതിനുപകരം ഒരൊറ്റ രസീതാണ് നൽകിയത്.

ഗുണഭോക്തൃ സർവ്വേയുടെ സമയത്ത്, പങ്കെടുത്ത 334 ഗുണഭോക്താക്കളെ സർവ്വേ ചെയ്തതിൽ 271 പേർ തൊഴിൽ ആവശ്യപ്പെട്ട് തങ്ങൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സമർപ്പിച്ച അപേക്ഷകളിന്മേൽ തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകിയില്ലെന്ന് പ്രതികരിച്ചു. തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകളുടെ അഭാവത്തിൽ, ആവശ്യം ഉന്നയിച്ച് 15 ദിവസത്തിനകം തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കണമെന്ന നിർബന്ധിതമായ വ്യവസ്ഥ പാലിച്ചു എന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ ഓഡിറ്റിന് കഴിഞ്ഞില്ല.

ഉചിതമായ തിരുത്തൽ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുമെന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ).

5.3 തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം നൽകാതിരിക്കൽ

എംജിഎൻആർഇജി നിയമം 2005ന്റെ 7-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം, തൊഴിൽ തേടിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു അപേക്ഷ ലഭിച്ച് 15 ദിവസത്തിനകം അവർക്ക് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കിയില്ലെങ്കിൽ പ്രതിദിന തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനത്തിന് അവർക്ക് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും. ഇത്, ആദ്യത്തെ മൂപ്പത് ദിവസങ്ങളിൽ വേതന നിരക്കിന്റെ നാലിലൊന്നിൽ കുറയാനും, സാമ്പത്തിക വർഷത്തിന്റെ അവശേഷിക്കുന്ന കാലയളവിൽ വേതന നിരക്കിന്റെ പകുതിയിൽ കുറയാനും പാടില്ലാത്തതാകുന്നു. നിയമത്തിന്റെ വകുപ്പ് 8(3) പ്രകാരം, ബന്ധപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങൾക്ക് തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം നൽകുന്നതിനുള്ള എല്ലാ നടപടികളും സംസ്ഥാന സർക്കാർ കഴിയുന്നത്ര വേഗത്തിൽ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്.

2019-20 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിലേക്ക് ₹3.25 ലക്ഷം മാത്രമാണ് തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം ഇനത്തിൽ കണക്കാക്കിയത് എന്ന് ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി. എന്നാൽ, തൊഴിലപേക്ഷകളുടെ തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകളുടെ അഭാവത്തിൽ, തൊഴിലില്ലായ്മ ബത്ത കണക്കാക്കിയതിലെ കൃത്യത ഉറപ്പുവരുത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ₹3.25 ലക്ഷത്തിൽ ₹1.47 ലക്ഷം നൽകുകയും ₹1.78 ലക്ഷം നൽകാൻ ബാക്കി നിൽക്കുകയുമായിരുന്നു (2024 മാർച്ച്). വിശദാംശങ്ങൾ **അനുബന്ധം 5.2ൽ** നൽകിയിരിക്കുന്നു.

തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകേണ്ടിയിരുന്ന തുക, 2024 ജൂലൈയിൽ ജില്ലകൾക്ക് അനുവദിച്ചിരുന്നെങ്കിലും, എംഐഎസ്സിലെ സാങ്കേതിക പ്രശ്നങ്ങൾ, അതായത്, വേതന പട്ടിക തയ്യാറാക്കാൻ കഴിയാത്തത്, എഫ്ടിഒകൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയാത്തത്, ഒപ്പിടലിന് എഫ്ടിഒകൾ ലഭ്യമല്ലാത്തത്, മുതലായവ മൂലം തുക ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് കൈമാറാൻ കഴിഞ്ഞില്ല എന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ). 2025 ജൂൺ വരെ ₹1.16 ലക്ഷം മാത്രമാണ് കൊടുത്തു തീർക്കാൻ ബാക്കിയുള്ളതെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു.

2021-22 കാലയളവിലെ ₹1.10 ലക്ഷത്തിന്റെ തൊഴിലില്ലായ്മ ബത്തയുടെ വിതരണം നാളിതുവരെ (2025 ജൂൺ) നടത്തിയില്ല എന്ന വസ്തുത ന്യായീകരിക്കാവുന്നതല്ല എന്നതിനാൽ സർക്കാർ മറുപടി നിലനിൽക്കുന്നതല്ല. സാങ്കേതിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ച് സമയോചിതമായി ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് പണം നൽകുന്നത് ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനം മുൻകൈ എടുത്തില്ല എന്ന് ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ശിപാർശ 9: ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ നൽകുന്നതുൾപ്പെടെ തൊഴിലിനായുള്ള ആവശ്യം കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്നും അത് യഥാർത്ഥ തൊഴിൽ ലഭ്യതയുമായി പൊരുത്തപ്പെടുത്തി അർഹമായ തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം കണക്കുകൂട്ടുന്നുണ്ടെന്നും സർക്കാർ ഉറപ്പുവരുത്തണം.

5.4 സാമൂഹിക ഭദ്രത-എംജിഎൻആർഇജിഎസ് തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള ഇൻഷുറൻസ് സംരക്ഷണം

2013 ലെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡിക 8.9 (i)-ഉം (ii)-ഉം അനുസരിച്ച് എംജിഎൻആർഇജിഎസ് ഗുണഭോക്താക്കളെ ജനശ്രീ ബീമാ യോജന (ജെബിഐവെ)¹², രാഷ്ട്രീയ സ്വാസ്ഥ്യ ബീമാ യോജന (ആർഎസ്ബിഐവെ)¹³ എന്നിവയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. മുൻ സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 15 ദിവസത്തിൽ കൂടുതൽ തൊഴിലെടുത്തിട്ടുള്ള എല്ലാ എംജിഎൻആർഇജിഎസ് തൊഴിലാളികളിലേക്കും ഗുണഭോക്താക്കളിലേക്കും ആർഎസ്ബിഐവെ വ്യാപിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആർഎസ്ബിഐവെ 2018 ൽ പിഎം-ജെഎഐവെയിലേക്ക് ലയിപ്പിക്കുകയും, ജെബിഐവെ 2013ൽ ആം ആർമി ബീമാ യോജനയിലും ലയിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

മുകളിൽ പറഞ്ഞ ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതികൾക്കു പുറമെ, എംജിഎൻആർഇജിഎസ് തൊഴിലാളികൾക്ക്, പിഎം സുരക്ഷാ ബീമാ യോജനക്ക് (പിഎംഎസ്ബിഐവെ) കീഴിൽ അപകട ഇൻഷുറൻസ് സംരക്ഷണത്തിനും അർഹതയുണ്ടായിരുന്നു. 2021 ആഗസ്റ്റ് 26ന് സമാരംഭിച്ച ഇ-ശ്രം പോർട്ടലിലൂടെ പിഎംഎസ്ബിഐവെ പ്രകാരമുള്ള ഇൻഷുറൻസ് സംരക്ഷണത്തിന് ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് സ്വയം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതാണ്. എംജിഎൻആർഇജിഎയിൽ തൊഴിലെടുക്കുന്നവരുൾപ്പെടെ ഇന്ത്യയിലെ അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ ഒരു കേന്ദ്രീകൃത ഡാറ്റാബേസ് ആണ് ഇ-ശ്രം പോർട്ടൽ. സർക്കാർ പദ്ധതികളും സാമൂഹിക സുരക്ഷാ ആനുകൂല്യങ്ങളും തൊഴിലാളികൾക്ക് അഭിഗമ്യമാക്കാൻ സഹായകരമാകും വിധത്തിലാണ് പോർട്ടൽ രൂപകല്പന ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഈ പദ്ധതികളെക്കുറിച്ച് തൊഴിലാളികൾക്ക് അവബോധമുണ്ടാക്കുകയായിരുന്നു ഡിപിസിക്ളം പിഒകളും ചെയ്യേണ്ടത്.

പരിശോധിച്ച ബ്ലോക്കുകളിൽ പ്രവർത്തന നിരതരായ തൊഴിലാളികളിൽ 35 ശതമാനം മുതൽ 69 ശതമാനം വരെ മാത്രമാണ് ഇ-ശ്രം പോർട്ടലിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തത്. 2018നു ശേഷം അർഹരായ എല്ലാ തൊഴിലാളികളെയും ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതികളിൽ ചേർത്തു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്താൻ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ നടപടി സ്വീകരിച്ചില്ല. ഗുണഭോക്താക്കൾക്കിടയിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് തൊഴിൽ കാർഡുകളിൽ സാമൂഹിക സുരക്ഷാ പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്ന് വാർഷിക മാസ്റ്റർ സർക്കുലർ 2022-23 നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നെങ്കിലും പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ വിതരണം ചെയ്തിരുന്ന തൊഴിൽ കാർഡുകളിൽ ഈ വിശദാംശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നില്ല എന്ന് ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി. സർവ്വേ ചെയ്യപ്പെട്ട ഗുണഭോക്താക്കളിൽ 44.01 ശതമാനം പേരും ഒരു ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതിയിലും ചേർന്നിരുന്നില്ല എന്ന് ഓഡിറ്റ് നടത്തിയ ഗുണഭോക്തൃ സർവ്വേ വെളിപ്പെടുത്തി.

ഈ ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതികളിൽ, തൊഴിൽ കാർഡുള്ളവരെ ബോധവാന്മാരാക്കി അംഗങ്ങളാക്കുകയും അഹിതകരമായ സാഹചര്യങ്ങളുണ്ടാകുമ്പോൾ അവർക്ക് അതിനു

¹² ഗ്രാമീണ ജനതയ്ക്ക് ജീവൻ പരിരക്ഷയും വൈകല്യ ആനുകൂല്യങ്ങളും ജെബിഐവെ നൽകി
¹³ ലേബർ ആന്റ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് മന്ത്രാലയം നടപ്പിലാക്കുന്ന ആർഎസ്ബിഐവെ, ബിപിഎൽ കുടുംബങ്ങൾക്ക് ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് സംരക്ഷണം ലഭ്യമാക്കുന്നു.

കീഴിൽ അർഹമായ ആനുകൂല്യങ്ങൾ എത്തിച്ചു കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പരമപ്രധാനമായ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളിൽ പെടുന്നതാണെന്ന് ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷിക്കുന്നു.

ഓഡിറ്റിന്റെ നിരീക്ഷണം ശ്രദ്ധയിൽ എടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നും തൊഴിലാളികൾക്കുവേണ്ടി ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതികളെക്കുറിച്ച് ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ നടത്തുമെന്നും സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ).

5.5 വിവരവും വിദ്യാഭ്യാസവും ആശയവിനിമയവും (ഐഇസി)

പദ്ധതി വ്യവസ്ഥകളും അതുപോലെതന്നെ തങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളും അർഹതകളും സംബന്ധിച്ച് ഗ്രാമീണജനതയിലും മറ്റ് തൽപ്പരകക്ഷികളിലും, പ്രത്യേകിച്ച് എംജിഎൻആർഇജിഎസ് തൊഴിലാളികൾക്കിടയിൽ, അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതായിരുന്നു എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിന്റെ ഫലപ്രദമായ നിർവ്വഹണം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ഉപാധി. വേതനത്തോടുകൂടിയ തൊഴിൽ അവശ്യപ്പെടുന്നതിനും തങ്ങളുടെ ആവശ്യാനുസൃതം ജോലികൾക്ക് അപേക്ഷിക്കുന്നതു വഴി തങ്ങളുടെ അവകാശം വിനിയോഗിക്കുന്നതിനും തങ്ങൾക്കുള്ള അവകാശത്തെക്കുറിച്ച് തൊഴിലാളികൾക്ക് അറിവുണ്ട് എന്നറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് നിയമത്തിന്റെ അവകാശാധിഷ്ഠിത വ്യവസ്ഥകളുടെ പ്രചാരം സുഗമമാക്കുകയായിരുന്നു ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം. ആശയവിനിമയത്തെ നിർവ്വഹണ പ്രക്രിയയുടെ ഒരു അവിഭാജ്യഘടകം എന്ന നിലയിൽ തിരിച്ചറിയുകയും യോഗം കൂടൽ, ചുമർ-ചിത്രങ്ങൾ, വീടു-വീടാന്തര സമ്പർക്ക പരിപാടികൾ, തങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളും അർഹതകളും സംബന്ധിച്ച് ഗുണഭോക്താക്കളെ ബോധവാന്മാരാക്കാൻ എസ്എച്ച് ജി കളെ ഏർപ്പാടാക്കൽ എന്നിവ പോലെയുള്ള ഏതാനും ചില ആശയ വിനിമയ രീതികൾ ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് പദ്ധതിയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. താഴെ വിശദമാക്കിയിരിക്കുന്ന പോരായ്മകൾ ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി:

5.5.1 ഐഇസി പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കാതിരിക്കൽ

രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത തൊഴിലാളികളിലേക്കും അതുപോലെ തന്നെ പദ്ധതികൊണ്ട് പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന മറ്റ് ഗ്രൂപ്പുകളിലേക്കും എത്തിച്ചേരുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടുകൂടി പദ്ധതിക്കായി ഒരു ഐഇസി പ്ലാൻ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കാൻ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ 2013ന്റെ ഖണ്ഡിക 5.4.2ൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്നു. സംസ്ഥാന, ജില്ല, ബ്ലോക്ക്, തദ്ദേശ തലങ്ങളിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഐഇസി പ്ലാനിൽ സ്പഷ്ടമായി സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തെ ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന ഐഇസി നോഡൽ ഓഫീസർമാരെ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യണമെന്ന് വാർഷിക മാസ്റ്റർ സർക്കുലറുകൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

സംസ്ഥാന മിഷനിൽ നോഡൽ ഓഫീസറായി ഒരു പ്രോഗ്രാം ഓഫീസറെ (ഐഇസി) 2009 ഓഗസ്റ്റിൽ നിയമിച്ചെങ്കിലും, 2022-23 വർഷത്തേയ്ക്കു മാത്രമാണ് വാർഷിക ഐഇസി പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കിയിരുന്നതെന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. കൂടാതെ താഴെ തലങ്ങളിൽ ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ് ഉറപ്പു വരുത്താൻ ഒരു നടപടിയും എടുത്തിരുന്നില്ല. പരിശോധിച്ച 24 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നാലെണ്ണം മാത്രമേ ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുകയുണ്ടായുള്ളൂ, ഇതിനായി, ഓഡിറ്റ് കാലയളവിൽ, അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് എക്സ്പെൻഡിച്ചർ ഫണ്ടിൽ നിന്നും ₹8,400 മാത്രമാണ് ചെലവഴിച്ചത്.

കൂടുതൽ ഗുണഭോക്താക്കളെ ആകർഷിക്കുന്നതിന് വ്യക്തിഗത ഗുണഭോക്തൃ ആസ്തിസൃഷ്ടിക്കൽ പ്രോജക്ടുകളും യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങളും പത്രങ്ങളിൽ വ്യാപകമായി പരസ്യപ്പെടുത്തണമെന്ന് സംസ്ഥാന മിഷൻ ജെപിസികൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിരുന്നെങ്കിലും (2019 ഏപ്രിൽ), അത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളൊന്നും നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടില്ലെന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു.

2019-20ൽ സമാരംഭിച്ച ഉന്നതി നൈപുണ്യവികസന പദ്ധതിയുടെ എംഒആർഡി മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ, ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ പ്രോജക്ടിനെക്കുറിച്ച് വ്യാപകമായ പ്രചാരം നൽകാൻ നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നെങ്കിലും, ഇതിനായി ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങളൊന്നും തന്നെ നടത്തിയില്ല. ഇത്, ഖണ്ഡിക 3.4.2ൽ വിശദമാക്കിയിരിക്കുന്നതുപോലെ, ഉന്നതിയുടെ ഫലപ്രദമല്ലാത്ത നിർവ്വഹണത്തിൽ കലാശിച്ചു.

ഭരണപരമായ ചെലവിനുള്ള ഫണ്ടിന്റെ ദൗർലഭ്യം, പദ്ധതിക്ക് കീഴിലുള്ള ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങളെ ദോഷകരമായി ബാധിച്ചു എന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ). 2025-2026 വർഷത്തേയ്ക്കുള്ള സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഐഇസി പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുകയും ജില്ലകൾക്ക് നൽകുകയും ചെയ്തു എന്നും പറഞ്ഞു.

എന്നിരുന്നാലും ആവശ്യങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനും അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും പരാതികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും ലഭ്യമായ പ്രധാനപ്പെട്ട ഉപാധികളിലൊന്ന് പൂർണ്ണമായും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിൽ പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനങ്ങൾ/സംസ്ഥാനം പരാജയപ്പെട്ടു എന്ന വസ്തുത നിലനിൽക്കുന്നു.

5.5.2 എംജിഎൻആർഇജിഎസ് സേവനങ്ങൾ സിറ്റിസൺസ് ചാർട്ടറിൽ ഉൾപ്പെടുത്താത്തത്

മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡിക 13.12.1 പ്രകാരം, സിറ്റിസൺസ് ചാർട്ടറിൽ, എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിന് കീഴിൽ പഞ്ചായത്തുകളുടെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും എല്ലാ ചുമതലകളും ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതാണ്. അത് നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ ഉൾപ്പെട്ട നിശ്ചിത നടപടികൾ വിവരിക്കുകയും പഞ്ചായത്തുകളിലും ബന്ധപ്പെട്ട ഓഫീസർമാരിലും ഈ വ്യവസ്ഥകൾ നിയമബദ്ധമാക്കിയിട്ടുള്ള ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ സേവന നിലവാരം വ്യക്തമാക്കുകയും വേണം. കേരളത്തിലെ പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ സിറ്റിസൺസ് ചാർട്ടർ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും പഞ്ചായത്ത് ഓഫീസുകളിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നെങ്കിലും എംജിഎൻആർഇജിഎസ് പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ വേണ്ട ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ സേവന നിലവാരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ചാർട്ടറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നില്ല.

ഇക്കാര്യത്തിൽ ഉചിതമായ നടപടി കൈക്കൊള്ളുമെന്ന് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ).

5.5.3 റോസ്ഗാർ ദിവസ് നടത്തിപ്പിൽ വന്ന കുറവ്

ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലും മാസത്തിൽ കുറഞ്ഞത് ഒരു തവണയെങ്കിലും റോസ്ഗാർ ദിവസ് സംഘടിപ്പിക്കണമെന്ന് 2013 ലെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിലെ ഖണ്ഡിക 3.3 (i) നിഷ്കർഷിക്കുന്നു. ഈ പരിപാടിയിൽ നിലവിലെയും തുടർന്നുള്ളതുമായ ത്രൈമാസത്തിലേക്ക് തൊഴിൽ ആവശ്യമുള്ളവരിൽ നിന്നും, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, പ്രത്യേക താല്പര്യമെടുത്ത്, തൊഴിലപേക്ഷകൾ ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്. തൊഴിലപേക്ഷകളും അനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളായ വിവരം വെളിപ്പെടുത്തൽ, ജോലി വകയിരുത്തൽ, വേതനം നൽകൽ, തൊഴിലില്ലായ്മ വേതന വിതരണം എന്നിവയ്ക്കായി 'തൊഴിലുറപ്പ് ദിനം' നീക്കിവയ്ക്കണം. 2019-20 മുതൽ 2023-24 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ മാസംതോറും നടത്താൻ വിഭാവനം ചെയ്ത റോസ്ഗാർ ദിവസ് എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിൽ പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പരാജയപ്പെട്ടു എന്ന് ഓഡിറ്റ് കണ്ടെത്തി. റോസ്ഗാർ ദിവസ് സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിലെ കുറവിന്റെ പരിധി 36 ശതമാനം മുതൽ 98 ശതമാനം വരെ ആയിരുന്നു.

ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെയും പ്രായം ചെന്നവരുടെയും തൊഴിൽ ആവശ്യം വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിനും പണിസ്ഥലങ്ങളിൽ അവർ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കണ്ടെത്തുന്നതിനും മൂന്നു മാസത്തിലൊരിക്കൽ പ്രത്യേക റോസ്ഗാർ ദിവസ് നടത്താൻ സംസ്ഥാന മിഷൻ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിരുന്നു (2022 ജൂലൈ)

എന്ന് ഓഡിറ്റിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു. എന്നാൽ പരിശോധിച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലൊന്നും തന്നെ പ്രത്യേക റോസ്ഗാർ ദിവസ് നടത്തുകയുണ്ടായില്ല. ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താത്തത് പദ്ധതിക്കു കീഴിൽ ലഭ്യമായ അവകാശങ്ങളുടെയും അർഹതകളുടെയും മോശം പ്രചാരത്തിൽ കലാശിച്ചു എന്ന് ഓഡിറ്റ് നിരീക്ഷിച്ചു. ഓഡിറ്റ് നടത്തിയ ഗുണഭോക്തൃ സർവ്വേയിൽ നിന്നും ഇത് വ്യക്തമായിരുന്നു.

ഐഇസി - ഗുണഭോക്തൃ സർവ്വേഫലങ്ങൾ

പരിശോധിച്ച 24 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ 334 ഗുണഭോക്താക്കൾക്കിടയിൽ നടത്തിയ സർവ്വേ, താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്നതു പോലെ ഫലപ്രദമല്ലാത്ത ഐഇസി പ്രവൃത്തികൾ വെളിപ്പെടുത്തി :

- തൊഴിലില്ലായ്മ ബത്തയ്ക്കുള്ള യോഗ്യത ഉറപ്പുവരുത്താനുള്ള തീയതി രേഖപ്പെടുത്തിയ രസീതുകൾ കിട്ടിയില്ലെന്ന് 81.14 ശതമാനം (271 എണ്ണം) ഗുണഭോക്താക്കൾ പ്രസ്താവിച്ചു.
- 44.01 ശതമാനം (147 എണ്ണം) ഗുണഭോക്താക്കൾ ഒരു ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതിയിലും അംഗങ്ങളായിട്ടില്ല.
- ജില്ലാതലത്തിൽ ഓംബുഡ്സ്മേന്റർ ഉൾപ്പെടുന്ന പരാതി പരിഹാര സംവിധാനത്തെക്കുറിച്ച് 55.69 ശതമാനം (186 എണ്ണം) ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് അറിവില്ലായിരുന്നു.

മാസത്തിലൊരിക്കൽ റോസ്ഗാർ ദിവസ് നടത്താൻ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നെങ്കിലും ഇത് കൃത്യമായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഒരു വിടവ് ഉണ്ടായെന്ന്, റോസ്ഗാർ ദിവസ് നടത്താത്തത് സംബന്ധിച്ച് സർക്കാർ പ്രസ്താവിച്ചു (2025 ജൂൺ).

എന്നാൽ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പ്രത്യേക റോസ്ഗാർ ദിവസ് സംഘടിപ്പിക്കാതിരുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള സർക്കാർ മറുപടി നിശ്ശബ്ദമാണ്.

ശിപാർശ 10 :

- എംജിഎൻആർഇജി നിയമത്തിനു കീഴിൽ ലഭ്യമായ അവകാശങ്ങൾ/അർഹതകൾ സംബന്ധിച്ച് ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും പൊതു ജനങ്ങൾക്കുമിടയിൽ മതിയായ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ ഒരു സംസ്ഥാനതല ഐഇസി പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കേണ്ടതും ഐഇസി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് നടപടി എടുക്കേണ്ടതുമാണ്.
- സർവ്വേകളും പ്രത്യേക ഡ്രൈവുകളും നടത്തുകയും, അനുബന്ധ വകുപ്പുകളുടെ പക്കലുള്ള ലഭ്യമായ ഡാറ്റ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്ത് അർഹതയുള്ള കുടുംബങ്ങളെയും, ഭിന്നശേഷിക്കാർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ദുർബല വ്യക്തികളെയും കണ്ടെത്തി പദ്ധതിയ്ക്ക് കീഴിൽ തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സർക്കാർ നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണ്.